

καταστήσῃ αὐθις αὐτὸν εὐτυχῆ. Ἔτεροι τὸ νὰ μὴ δύναται τις νὰ ἐπιτύχῃ ἐκεῖνο, ὅπερ ἐπιθυμεῖ, καὶ ἕτεροι ἄλλα. Ἀλλ' οὐδὲ ὁ θάνατος αὐτός, πρὸς ὃν οἱ θνητοὶ τοσοῦτον δειλιῶσι, καὶ ὅστις εἶναι ὁ μόνος τῆς ἡσυχίας πρόξενος, δὲν ἤθελεν εἶσθαι δυστύχημα. ἂν προσέβαλλε πάντοτε συνάμα τοὺς πιστοὺς φίλους, τοὺς ἀγαπητοὺς συγγενεῖς καὶ τοὺς τρυφεροὺς ἐραστάς. Τὸ νὰ παύηται τις τοῦ ζῆν εἶναι μὴδὲν, ἀλλὰ τὸ νὰ ἐπιζῆ μετὰ τὸν τοῦ ἄλλου θάνατον εἶναι τὸ μέγιστον τῶν δεινῶν. Δὲν εἶναι ἀξιοθρήνητος ἐκεῖνος, ὅστις περὶ τὰ τελευταῖα ἢ περὶ τὰ πρῶτα βήματα ἐν δόξῳ σταδίου, πίπτει καὶ βυθίζεται εἰς αἰώνιον ὕπνον, εὐχρηστημένος ἀφ' ἑαυτοῦ, μὲ συνείδησιν καθαρὰν· ἀλλ' ὁ συγγενῆς του, ὁ φίλος του, ἢ ἡγαπημένη του, οἵτινες ἔκτοτε ζῶσι μετὰ τῆς τέφρας αὐτοῦ μόνως, οἵτινες ἐκ τῆς ζωῆς δὲν ἀπολαμβάνουσιν οὐδὲν, ἐκτὸς τῆς δυνάμεως τοῦ νὰ ὑποφέρωσι τὰ δεινά των, αὐτοὶ εἶναι οἱ ἀληθῶς δυστυχεῖς, αὐτοὶ οἱ ἀληθῶς ἀξιολύπητοι. Ἀνώφελης, ζῆνος εἰς τὸν κόσμον, ὅμοιος μὲ ἔρημον ταξειδιώτην εἰς μακρυνὰ μέρη εὐρίσκόμενον, νομίζει ὁ ἐπιζήσας μετὰ τὸ ἡγαπημένον του ὃν ὅτι εὐρίσκεται μετὰξὺ ἀγρίου λαοῦ. Ὀμιλῶν δὲν ἀκούεται καὶ ἐρωτώμενος δὲν δύναται ν' ἀποκριθῆ. Ἡ γλῶσσα τῶν ἀδιαφόρων ἀνθρώπων εἶναι ἀγνωστος εἰς τὴν καρδίαν του· οἱ δὲ ἄνθρωποι, οὓς θεωρεῖ πανταχοῦ, δὲν εἶναι ἀδελφοί του, δὲν κλαίουσιν ὡς αὐτός. Ἦδέα αἰσθήματα δὲν ὑπάρχουσιν πλέον εἰς τὴν ψυχὴν του, καὶ αὐτὸ τῆς ἀρετῆς τὸ αἶσθημα τὸ θεωρεῖ ὡς ἀπλοῦν χρέος, καὶ δὲν ἐνθυμεῖται πλέον ὅτι εἶναι ἡδονή. Μόνος, ἔρημος εἰς τὸν κόσμον, περιπλανᾶται εἰς ἀπέραντον ἔρημον, εἰς ἣν οὐδὲν ἀντικείμενον ἐνδιαφέρει τὴν θέαν του, καὶ εἰς τὴν ὁποῖαν οἱ κεκοπιακότες ὀφθαλμοὶ του ζητοῦσι μόνον, ἓνα τάφον. Πρὸς αὐτὸν διευθύνει τὰ βήματά του, εἰς αὐτὸν ἐπιθυμεῖ μέγਾਲος νὰ καταβῆ· ἀλλ' ὁ τάφος ἀκαταπαύστως ἀπομακρύνεται. Ἀλλὰ καὶ τὴν δυστυχίαν ταύτην δύναται νὰ μετοικήσῃ ὁ ἄνθρωπος, ἀφιέμενος ἐξ ὀλοκλήρου εἰς τὴν λατρείαν ἐμφύτου τινὸς ἐν ἑαυτῷ αἰσθήματος, τῆς θρησκείας. Ὡ! πόσον εὐτυχῆς εἶναι ὁ θνητός, ὅστις θιασώτης ὢν τῶν ὑψηλῶν αὐτῆς ἀληθειῶν, εὐρίσκει πάντοτε εἰς τοὺς κόλπους αὐτῆς καταφύγιον. ἄσυλον κατὰ τῶν κακῶν, καταφύγιον εἰς τὰς δυστυχίας! Καὶ ἐνόσφ μὲν ἡ ἄσπαστος Τύχη μειδιᾷ εἰς τὰς ἀθῶας του ἐπιθυμίας, ἐνόσφ διατρέχει ἀνεφίλους ἡμέρας, αὐτὴ τὰς καλλύνει ἔτι, αὐτὴ τὸν καθιδύνει μᾶλλον ἀγαθοεργοῦντα τοὺς ὁμοίους του, καὶ δίδει πλειότερα θελγητρα εἰς τὰς ὁδοὺς πάσης ἀγαθῆς πράξεώς του. Καὶ ἡ αὐστηρότης τῆς αὐτῆς εἶναι εὐεργέτημα, διότι ἀφαιρεῖ